

ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการผลิตดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

The needs of stakeholders of producing graduates of the Doctoral degree program in Educational
Administration Faculty of Education Ramkhamhaeng University

รองศาสตราจารย์ พ.ต.ท. ดร.ศิริพงษ์ เสาภายัน¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปทุมพร เปี้ยถนอม² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาวดี ลาภเจริญ³
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัลยมน อินทุสุต⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คึกฤทธิ์ ศิลาลาย⁵
Assoc. Prof. Pol. Lt. Col. Dr.Siripong Sauphayana¹ Asst. Prof. Dr. Patumphorn Piatanom² Asst. Prof. Dr.Supawadee Lapcharoen³
Asst. Prof. Dr. Kanyamon Indusuta⁴ Asst. Prof. Dr.Khukrit Silalaiy⁵

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผลลัพธ์การเรียนรู้ของการผลิตบัณฑิตหลักสูตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นการศึกษาแบบผสมผสาน เก็บข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 143 คน ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 9 คน ใช้แบบสอบถามและการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1. ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยภาพรวม พบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาเอก การวางแผนการศึกษาต่ออยู่ระหว่างการตัดสินใจ มีความต้องการศึกษาในวันเสาร์และวันอาทิตย์ เน้นแบบการศึกษารายวิชาและทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจการศึกษาต่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการศึกษา
2. ผลลัพธ์การเรียนรู้ของบัณฑิต ได้แก่ ความรู้ ทักษะ จริยธรรม และลักษณะบุคคล และผลลัพธ์การเรียนรู้ดังกล่าวโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the needs of stakeholders and the learning outcomes of the production of graduates in the Doctoral degree program in Educational Administration, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University. The research were a mixed methods using both quantitative and qualitative methods from 143 samples, 9 informants using a set of questionnaire and focus group. Data analysis methods comprised mean, standard deviation, and content analysis.

คำสำคัญ: ความต้องการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผลลัพธ์การเรียนรู้ บริหารการศึกษา

¹หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษาและอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง

¹Head of the Department of Educational Administration and Higher Education, Ramkhamhaeng University

^{2,3,4,5}อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษาและอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง

^{2,3,4,5}Course Teacher in Department of Educational Administration and Higher Education, Ramkhamhaeng University

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: รองศาสตราจารย์ พ.ต.ท. ดร.ศิริพงษ์ เสาภายัน, khukrit@rumail.ru.ac.th

รับเมื่อ 16 กรกฎาคม 2567 แก้ไข 14 กันยายน 2567 ตอบรับ 16 กันยายน 2567

The research results showed that:

1. The overall needs of stakeholders indicated that stakeholders were interested in studying for a doctoral degree, although the decision to further their studies was still under consideration. They preferred studying on Saturdays and Sundays, focusing on coursework and completing a thesis of no less than 36 credits. Educational expenses were the factor with the highest mean affecting their decision to continue their studies.

2. The overall learning outcomes of graduates, which included knowledge, skills, ethics, and personal characteristics, had the highest mean.

Keywords: Need, Stakeholders, Learning Outcomes, Educational Administration

ภูมิหลัง

สถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วและเชื่อมโยงกันใกล้ชิดมากขึ้นตามกระแสโลกาภิวัตน์ และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ได้รับการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดก่อให้เกิดนวัตกรรมอย่างพลิกผัน ก่อให้เกิดความท้าทายต่อการพัฒนาประเทศในหลายมิติ จำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ส่งผลต่อความต้องการแรงงานที่มีสมรรถนะสูงเพิ่มมากขึ้น

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ (SDGs) กำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาประเทศ เพื่อมุ่งสู่ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” (ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี, 2561, หน้า 4) สอดรับกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) ที่มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ มีการพัฒนานวัตกรรมและการนำมาใช้ขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกมิติ เพื่อยกระดับศักยภาพของประเทศ สร้างระบบเศรษฐกิจที่มีความเข้มแข็ง ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่เศรษฐกิจฐานบริการและสังคมดิจิทัล สร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมทำให้เกิดสิ่งใหม่ที่มีมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจทั้งในเรื่องกระบวนการผลิต รูปแบบผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันได้อย่างยั่งยืน โดยเน้นการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13, 2565, หน้า 12) จากความท้าทายที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 การเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจและสังคมโลก อันเนื่องจากการปฏิวัติดิจิทัลและความต้องการกำลังคนที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ที่ต้องปรับเปลี่ยนให้สนองและรองรับความท้าทายดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้ระบบการศึกษาเป็นกลไกหลักของการขับเคลื่อนประเทศ มุ่งยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาและปฏิรูประบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ (แผนการศึกษาแห่งชาติ, 2560, หน้า 78 – 79)

การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นการพัฒนากำลังคนระดับสูง สร้างคนที่มีคุณภาพและมีคุณธรรม รวมไปถึงมีทักษะ ความสามารถแห่งอนาคตที่จำเป็นในอนาคต เป็นแหล่งสร้างองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม อันเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการขับเคลื่อนภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อยกระดับขีดความสามารถทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ที่มุ่งหวังให้สถาบันอุดมศึกษายกระดับงานวิจัยและการพัฒนานวัตกรรม เพื่อพัฒนาศักยภาพคนไทยในศตวรรษที่ 21 ให้มีความสามารถทางวิชาการและวิชาชีพ ตลอดจนเปิดโอกาสการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยมีกระบวนการจัดการศึกษามีคุณภาพ มาตรฐาน และยืดหยุ่นเหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้บัณฑิตมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยมีความสมดุลทั้งทักษะวิชาชีพ และทักษะการดำรงชีวิต รวมถึงได้รับการพัฒนา และยกระดับทักษะเพื่อการทำงาน โดยเฉพาะ

ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะอย่างสูงในการประกอบวิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม และประพฤติปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งมีคุณภาพและมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยพัฒนาหลักสูตรที่เน้นผลลัพธ์ซึ่งแนวทางใหม่สำหรับหลักสูตรอุดมศึกษา (จิตติมา ญาณะวงษา สมเกียรติ อินทสิงห์ สุนีย์ เงินยวง และน้ำผึ้ง อินทะเนตร, 2564, หน้า 279 – 280)

จากสถานการณ์ภายนอกด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่กำลังมาข้างหน้า คณะผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาหลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2568 ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 มุ่งผลิตบัณฑิตในเชิงรุกให้มีศักยภาพและตรงตามความต้องการอันสอดคล้องกับแนวทางแผนการศึกษาแห่งชาติ ดังนั้นจึงจัดทำวิจัยศึกษาความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ของการผลิตบัณฑิตหลักสูตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

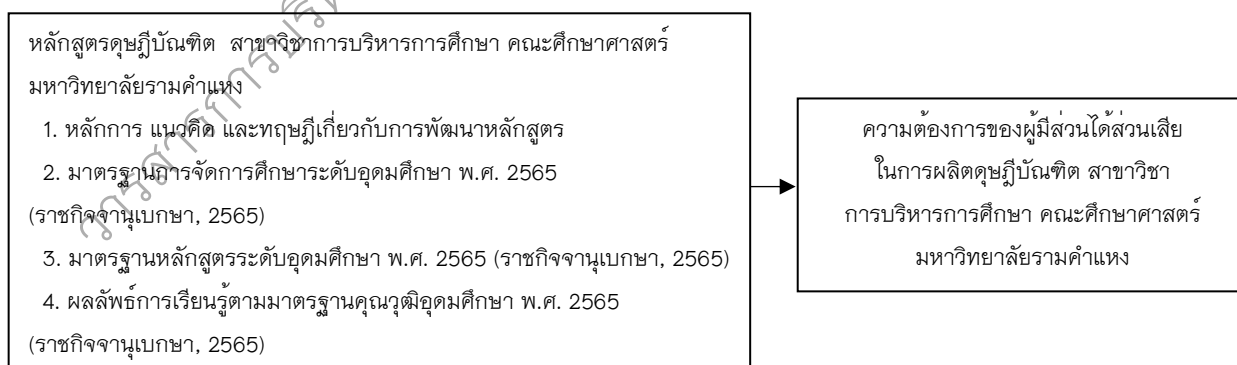
คำถามการวิจัย

1. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความต้องการดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงหรือไม่และอยู่ในระดับใด
2. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความต้องการผลลัพธ์การเรียนรู้ของการผลิตบัณฑิตหลักสูตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงอยู่ในระดับใด

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการผลิตดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. เพื่อศึกษาผลลัพธ์การเรียนรู้ของการผลิตบัณฑิตหลักสูตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร ได้แก่ นักศึกษาปัจจุบันที่สนใจศึกษาต่อ คิษย์เก่า จำนวน 220 คน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างกำหนดที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยการเปิดตารางของ Krejcie, & Morgan (1970, pp. 607 – 610) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 143 คน ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย

2. การสนทนากลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการผลิตชุดปฏิบัติการ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 9 คน ดังนี้ กลุ่มผู้บริหารระดับนโยบาย จำนวน 3 คน กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และกลุ่ม นักวิชาการด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่มีต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ของการผลิตบัณฑิตหลักสูตรชุดปฏิบัติการ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าระหว่าง 0.8 – 1.0 ค่าความ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.91

วิธีการรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้ Google form จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 143 คน และการสนทนากลุ่ม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล วิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากการการสำรวจ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถามใช้การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการผลิตชุดปฏิบัติการ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

วิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสนทนากลุ่ม นำเสนอผลงานวิจัยในลักษณะ การพรรณนา (Description)

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สรุปผลการศึกษาความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการผลิตชุดปฏิบัติการ สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เชิงปริมาณ มีดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ นักศึกษาที่สนใจในการศึกษาต่อระดับ ปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ และคิษย์เก่า จำนวน 143 คน มีความต้องการศึกษา ในหลักสูตร จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 71.3

2. การวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาต่อระดับปริญญาเอก ผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ระหว่างการตัดสินใจ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 39.2

3. นักศึกษาที่สนใจศึกษาต่อ และศิษย์เก่า ซึ่งเป็นครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 143 คน มีความต้องการศึกษาในหลักสูตร จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 71.3 มีความต้องการแบบแผนการจัดการศึกษาที่เน้นการทำ คุชฎีนิพนธ์และศึกษารายวิชาเพิ่มเติม โดยทำคุชฎีนิพนธ์ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต และศึกษารายวิชาอีกไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 88.2 รูปแบบการเรียนการสอนเป็นการเรียนวันเสาร์ – อาทิตย์ จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 38.2

4. ปัจจัยที่เป็นเหตุผลในการศึกษาต่อโดยรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณารายข้อพบว่าค่าใช้จ่ายในการศึกษา มีผลต่อการตัดสินใจเรียนต่อในหลักสูตรนี้อยู่ในระดับมากที่สุด

5. ผลลัพธ์การเรียนรู้ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการ ดังนี้

5.1 ด้านความรู้ พบว่ามีความต้องการด้านความรู้เกี่ยวกับความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง และความก้าวหน้าของความรู้เฉพาะด้านของ สาขาวิชา อยู่ในระดับมากที่สุด

5.2 ด้านทักษะ พบว่า มีความต้องการด้านทักษะ ต้องการมีความสามารถวางแผนและดำเนินโครงการ หรือการวิจัยโดยค้นคว้าทางวิชาการได้ด้วยตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด

5.3 ด้านจริยธรรม พบว่า มีความต้องการด้านจริยธรรม เกี่ยวกับความเสียสละเวลา แรงกายแรงใจ เพื่อประโยชน์ต่อสังคม อยู่ในระดับมากที่สุด

5.4 ด้านลักษณะบุคคล พบว่า มีความต้องการด้านคุณลักษณะ โดยต้องการมีภาวะผู้นำทางการบริหาร การศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 2 สรุปผลการศึกษาความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการผลิตคุชฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และการศึกษาผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร เชิงคุณภาพ โดยการสนทนากลุ่ม สรุปดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป แนวทางการออกแบบหลักสูตรมาจากสถานการณ์ภายนอกหรือความต้องการกำลังคนของ ประเทศหรือนานาชาติ และการวิเคราะห์ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการผลิตบัณฑิตมีความสอดคล้องกับ การจัดทำหลักสูตร

2. ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร พบว่าปรัชญา มีความสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยที่เน้นความรู้ คู่คุณธรรม และยังมีการเน้นในเรื่องนวัตกรรม วัตถุประสงค์ เหมาะสมกับการพัฒนานักศึกษาทั้งด้านความรู้ ทักษะ จริยธรรม และลักษณะบุคคล

2.1 ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (Program Learning Outcome: PLO) ผู้เรียนสามารถประมวลองค์ ความรู้ บูรณาการศาสตร์ทางการบริหารการศึกษาและศาสตร์อื่นในการพัฒนาวิชาชีพและวิชาการในบริบทสังคมยุคใหม่ นำองค์ความรู้จากการวิจัยหรือนวัตกรรมทางการบริหารการศึกษาเพื่อสร้างสรรค์สร้างการบริหารการศึกษา แสดงออกถึง การเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ที่มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และมีภาวะผู้นำ เป็นผู้บริหารมืออาชีพ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และมีความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม ประเทศ และประชาคมโลก

2.2 มาตรฐานการเรียนรู้ 4 ด้าน

2.2.1 ด้านความรู้ เน้นความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของศาสตร์ทางการบริหาร การศึกษา ส่งเสริมให้มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพการณ์ปัจจุบันสามารถนำ ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในวิชาชีพ สามารถใช้การวิจัยเพื่อพัฒนาความรู้ความชำนาญทางการบริหารการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.2.2 ด้านทักษะ สามารถวิเคราะห์งานวิจัยและเสนอกรอบแนวคิดเชิงสร้างสรรค์เพื่อประโยชน์ต่อ การพัฒนางาน สังคม ประเทศและประชาคมโลก สามารถนำความรู้มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และบูรณาการองค์ความรู้ เชิงวิชาการเพื่อสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่หรือนวัตกรรมทางการศึกษาทางการบริหารการศึกษา สามารถประยุกต์ ความรู้เพื่อตัดสินใจในการบริหารจัดการองค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสื่อสารองค์ความรู้กับบุคคล ที่หลากหลาย และสามารถใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาและประมวลผลข้อมูลเพื่อนำเสนอข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.3 ด้านจริยธรรม ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ตามหลักจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ ผู้ของบริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา มีความเป็นมืออาชีพ สามารถเข้าใจ ยอมรับความแตกต่าง และความหลากหลายของบุคคล มีจิตอาสาและอุทิศเวลาในการปฏิบัติงานและช่วยเหลือผู้เรียน ผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และสังคมส่วนรวมด้วยความเต็มใจแม้จะไม่ได้รับการร้องขอ

2.2.4 ด้านลักษณะบุคคล พัฒนาความเป็นผู้นำที่ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีความรับผิดชอบ พัฒนาการเรียนรู้ทั้งของตนเองและทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง มีความยืดหยุ่นทางความคิด พร้อมในการปรับตัวให้เข้ากับ สถานการณ์และความเปลี่ยนแปลง และสามารถเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการเข้าถึงแหล่งข้อมูล และเลือกข้อมูล และนำเสนอข้อมูลได้อย่างเหมาะสม

3. ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างของหลักสูตร

ระบบการศึกษา ควรจัดการศึกษาแบบขั้นเรียน และแบบทางไกลผ่านอินเทอร์เน็ต หลักสูตรจัดการ ศึกษาทั้งแผน 1 (แผน 1.1) และแผน 2 (แผน 2.2) เพื่อเป็นการเปิดโอกาสทางการศึกษา รายวิชาหมวดวิชาเอกบังคับ วิชาเอกเลือก คลอบคลุมความรู้ทางด้านการบริหารการศึกษาและการวิจัย และหมวดวิชาชีพที่เน้นกระบวนการวิจัย

4. ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล การจัดกระบวนการเรียนรู้ มีการกำหนดผลลัพธ์ การเรียนรู้ของหลักสูตร กลยุทธ์และวิธีการประเมิน โดยมีความเชื่อมโยงระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ (PLO) กลยุทธ์ การสอนที่เน้นการเรียนรู้ โดยใช้การบูรณาการ การเรียนรู้โดยใช้กระบวนการคิดสร้างสรรค์ และการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) กลยุทธ์ในการประเมินที่หลากหลายและประเมินตามสภาพจริง

อภิปรายผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การศึกษาความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการผลิตชุดปฏิบัติการ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เชิงปริมาณ

1. ความต้องการของผู้ตอบ พบว่า มีความต้องการศึกษาในหลักสูตร เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถาม ต้องการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรดา ชัยสุวรรณ กฤษฎา วัฒนศักดิ์ ทินกฤติ ชัยสุวรรณ นัยนา ชำของ และนิพนธ์ แสงเนตร (2561, หน้า 11 – 25) ที่พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีการวางแผนอนาคต เกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกและสอดคล้องกับงานวิจัยของชาญวิทย์ หาญรินทร์ (2566, หน้า 1 – 12) ที่พบว่าความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษาอยู่ในระดับมาก

2. การวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาต่อระดับปริญญาเอก ผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ระหว่างการตัดสินใจกับ ความต้องการในอนาคต เนื่องจากต้องมีการวางแผนการเรียนที่ต้องมีความพร้อมในด้านต่าง ๆ สอดคล้องกับงานวิจัย

ของ ศรุดา ชัยสุวรรณ กฤษฎา วัฒนศักดิ์ ทินกฤติ ชัยสุวรรณ นัยนา ชำชอง และนิพนธ์ แสงเนตร (2561, หน้า 11 – 25) ที่พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความสนใจสมัครเข้าเรียนภายใน 1 ปี ไม่เกิน 2 ปี

3. รูปแบบการเรียนการสอนเป็นการเรียนวันเสาร์ – อาทิตย์ ที่เอื้อต่อการวางแผนการเรียนและการทำงานของบุคลากรในสังกัด รวมถึงความสะดวกในการเดินทาง เนื่องจากเป็นเวลาที่ไม่มีกระทบกับการทำงานและสามารถบริหารเวลาการเดินทางมาเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรุดา ชัยสุวรรณ กฤษฎา วัฒนศักดิ์ ทินกฤติ ชัยสุวรรณ นัยนา ชำชอง และนิพนธ์ แสงเนตร (2561, หน้า 11 – 25) ที่พบว่าผู้ให้ข้อมูลสนใจศึกษาต่อในหลักสูตรที่เรียนเสาร์ – อาทิตย์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธราภา ตันติชูเวช สมิตร์ สุวรรณ วินัย พูลศรี กุลธิดา นกุลธรรม ทศตริณ วรณเกตุศิริ วรณิ เนียมหอม สุนันท์ มณีรัตน์ และฐิติกมลสิริ ลาโพธิ์ (2564, หน้า 30 – 49) ที่พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการให้จัดการเรียนการสอนนอกเวลาราชการในวันเสาร์ – อาทิตย์

4. ปัจจัยที่เป็นเหตุผลในการศึกษาต่อโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าค่าใช้จ่ายในการศึกษามีผลต่อการตัดสินใจเรียนต่อในหลักสูตรนี้อยู่ในระดับมากที่สุด เพราะต้องวางแผนจัดสรรค่าใช้จ่ายในการเรียนที่เพียงพอไม่กระทบกับค่าใช้จ่ายอื่น ๆ สอดคล้องกับงานวิจัย ศรุดา ชัยสุวรรณ กฤษฎา วัฒนศักดิ์ ทินกฤติ ชัยสุวรรณ นัยนา ชำชอง และนิพนธ์ แสงเนตร (2561, หน้า 11 – 25) ที่พบว่าปัจจัยที่จะเป็นอุปสรรคต่อการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอกของวิทยาลัยนครราชสีมา คือค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาญวิทย์ หาญรินทร์ (2566, หน้า 1 – 12) ที่พบว่าความต้องการจ่ายค่าธรรมเนียมการศึกษาแบบเหมาจ่ายแต่แบ่งเป็นภาคการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการผลิตชุมชนบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และการศึกษามูลค่าการเรียนรู้ของหลักสูตร เชิงคุณภาพ โดยการสนทนากลุ่ม

1. ข้อมูลทั่วไป แนวทางการออกแบบหลักสูตรมาจากสถานการณ์ภายนอกหรือความต้องการกำลังคนของ ประเทศหรือนานาชาติ และการวิเคราะห์ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการผลิตบัณฑิตมีความสอดคล้องกับ การจัดทำหลักสูตรที่สนองตอบความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาญวิทย์ หาญรินทร์ (2566, หน้า 1 – 12) ที่พบว่าความจำเป็นของหลักสูตรปริญญาเอกเพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษาคู และบุคลากรในหน่วยงานให้มีศักยภาพในการทำงานมากยิ่งขึ้น

2. ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร ปรัชญา มีความสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยที่เน้นความรู้คู่ คุณธรรม และยังมีการเน้นในเรื่องนวัตกรรม และวัตถุประสงค์ เหมาะสมกับการพัฒนานักศึกษาทั้งด้านความรู้ ทักษะ จริยธรรมและลักษณะบุคคล เพราะในการจัดการศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม สอดคล้องกับ งานวิจัยของ Latipah, Hasan, & Rokhimawan (2023, pp. 1 – 19) พบว่า การจัดองค์ความรู้ และผลลัพธ์การเรียนรู้มี บทบาทสำคัญในการกำหนดเป้าหมาย ขอบเขต และผลลัพธ์ทางการเรียนของผู้เรียน ที่ประกอบด้วยคำอธิบายต่าง ๆ ในหลักสูตรที่ครอบคลุมเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ค่านิยม รวมถึงคุณค่าทางศีลธรรม จิตวิญญาณ และความรู้ที่ต้องการ ปลุกฝังให้กับผู้เรียน

2.1 ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (Program Learning Outcome: PLO) ผู้เรียนสามารถประมวลองค์ ความรู้ บูรณาการศาสตร์ทางการบริหารการศึกษาและศาสตร์อื่นในการพัฒนาวิชาชีพและวิชาการในบริบทสังคมยุคใหม่ สามารถนำองค์ความรู้จากการวิจัยหรือนวัตกรรมทางการบริหารการศึกษาเพื่อสร้างสรรค์สร้างการบริหารการศึกษา แสดงออกถึงการเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และมีภาวะผู้นำ เป็นผู้บริหารมืออาชีพ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และมีความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม ประเทศชาติ และประชาคมโลก

สอดคล้องกับงานวิจัยของ Latipah, Hasan, & Rokhimawan (2023, pp. 1 – 19) ที่พบว่าการพัฒนาหลักสูตรการจัดองค์ความรู้ และผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นกรอบเพื่อกำหนดมาตรฐานความรู้ ทักษะ ทศนคติ และค่านิยมของผู้เรียน โดยการจัดองค์ความรู้เป็นกรอบการทำงานที่ใช้กำหนดความสามารถที่ผู้เรียนต้องมี และ ผลลัพธ์การเรียนรู้ใช้อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับเป้าหมายเฉพาะที่ผู้เรียนต้องบรรลุในหลักสูตร ซึ่งช่วยในการพัฒนาหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอน และการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เหมาะสมในสถานศึกษา

2.2 มาตรฐานการเรียนรู้ 4 ด้าน

2.2.1 ด้านความรู้ เน้นความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของศาสตร์ทางการบริหาร การศึกษา ส่งเสริมให้มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพการณ์ปัจจุบันสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในวิชาชีพ สามารถใช้การวิจัยเพื่อพัฒนาความรู้ความชำนาญทางการบริหารการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Latipah, Hasan, & Rokhimawan (2023, pp. 1 – 19) พบว่าการจัดองค์ความรู้เป็นกรอบการทำงานที่ใช้กำหนดความสามารถที่ผู้เรียนต้องมีความรู้ ความเข้าใจ

2.2.2 ด้านทักษะ สามารถวิเคราะห์งานวิจัยและเสนอกรอบแนวคิดเชิงสร้างสรรค์เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนางาน สังคม ประเทศและประชาคมโลก สามารถนำความรู้มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และบูรณาการองค์ความรู้เชิงวิชาการเพื่อสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่หรือนวัตกรรมทางการศึกษาทางการบริหารการศึกษา และสามารถใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาและประมวลผลข้อมูลเพื่อนำเสนอข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Latipah, Hasan, & Rokhimawan (2023, pp. 1 – 19) ที่พบว่าการจัดองค์ความรู้ และผลลัพธ์การเรียนรู้มีบทบาทสำคัญในการกำหนดเป้าหมาย ขอบเขต และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

2.2.3 ด้านจริยธรรม ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ตามหลักจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ ผู้ของบริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษามีความเป็นมืออาชีพ สามารถเข้าใจ ยอมรับความแตกต่างและความหลากหลายของบุคคลมีจิตอาสาและอุทิศเวลาในการปฏิบัติงานและช่วยเหลือผู้เรียน ผู้ร่วมประกอบวิชาชีพและสังคมส่วนรวมด้วยความเต็มใจ แม้จะไม่ได้รับการร้องขอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Latipah, Hasan, & Rokhimawan (2023, pp. 1 – 19) ที่พบว่าการจัดองค์ความรู้ และผลลัพธ์การเรียนรู้มีบทบาทสำคัญในการกำหนดเป้าหมาย ขอบเขต และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ที่ประกอบด้วยคำอธิบายต่าง ๆ ในหลักสูตรที่ครอบคลุมเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ค่านิยม รวมถึงคุณค่าทางศีลธรรม จิตวิญญาณ และความที่ต้องการปลูกฝังให้กับผู้เรียน

2.2.4 ด้านลักษณะบุคคล พัฒนาความเป็นผู้นำที่ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีความรับผิดชอบการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งของตนเองและทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง มีความยืดหยุ่นทางความคิด พร้อมในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์และความเปลี่ยนแปลง และสามารถเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลและเลือกข้อมูล และนำเสนอข้อมูลได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Latipah, Hasan, & Rokhimawan (2023, pp. 1 – 19) ที่พบว่าการจัดองค์ความรู้ และผลลัพธ์การเรียนรู้มีบทบาทสำคัญในการกำหนดเป้าหมาย ขอบเขต และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ที่ประกอบด้วยคำอธิบายต่าง ๆ ในหลักสูตรที่ครอบคลุมเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ค่านิยม รวมถึงคุณค่าทางศีลธรรม จิตวิญญาณ และความที่ต้องการปลูกฝังให้กับผู้เรียน

3. ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างของหลักสูตร

ระบบการศึกษา ควรจัดการศึกษาแบบขั้นเรียน และแบบทางไกลผ่านอินเทอร์เน็ต เพราะการจัดการศึกษายุคดิจิทัลควรมีการจัดการศึกษารูปแบบผสมผสานที่เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาญวิทย์ หาญรินทร์ (2566, หน้า 1 – 12) ที่พบว่ารูปแบบการจัดการเรียนแบบผสมผสานโดยบรรยายและการเรียนผ่านสื่อออนไลน์ หลักสูตรจัดการศึกษาทั้งแผน 1 (แผน 1.1) และแผน 2 (แผน 2.2) เพื่อเป็นการเปิดโอกาสทางการศึกษา

รายวิชาที่มีการแบ่งเป็นหมวดวิชาเฉพาะสาขาการบริหารการศึกษา วิชาเอกบังคับ วิชาเอกเลือก ทั้งนี้รายวิชาครอบคลุมความรู้ทางด้านการบริหารการศึกษาและการวิจัย และหมวดดุขุฎิพนธ์ เน้นกระบวนการวิจัยเพื่อให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาสามารถนำความรู้ไปต่อยอดทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาตนเองและมีความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานในอนาคตได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาญวิทย์ หาญรินทร์ (2566, หน้า 1 – 12) ที่พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการแบบแผนการศึกษาที่มีการทำวิทยานิพนธ์และศึกษารายวิชา

4. ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล การจัดกระบวนการเรียนรู้ มีการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร กลยุทธ์และวิธีการประเมิน โดยมีความเชื่อมโยงระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLO) กลยุทธ์การสอนที่เน้นการเรียนรู้ โดยใช้การบูรณาการ ใช้กระบวนการคิดสร้างสรรค์ และการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) มีกลยุทธ์ในการประเมินที่หลากหลายและประเมินตามสภาพจริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Khadim, Jamil & Rafiq (2022, pp. 1 – 10) ที่พบว่า การผสมผสานการเรียนรู้ที่เน้นทักษะให้การเข้าถึงเทคโนโลยี ส่งเสริมการฝึกอบรม ผู้สอน การพัฒนาวิธีการประเมินเฉพาะบริบท การส่งเสริมความร่วมมือ และการแบ่งปันแนวทางปฏิบัติที่ดี และสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สามารถนำผลการวิจัยที่ได้เป็นข้อมูลในการนำไปจัดทำหลักสูตรดุขุฎิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

1.2 สามารถนำผลการวิจัยที่ได้เป็นข้อมูลในการนำไปจัดทำผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (Program Learning Outcome: PLO) และมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 4 ด้าน ทั้งด้านความรู้ ทักษะ จริยธรรม และลักษณะบุคคล

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยที่วิเคราะห์องค์ประกอบของผลลัพธ์การเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 4 ด้าน ทั้งด้านความรู้ ทักษะ จริยธรรม และลักษณะบุคคล

2.2 ควรทำการวิจัยเพื่อหาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อผลลัพธ์การเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ของผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- ชาญวิทย์ หาญรินทร์ (2566). ความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 20(89), 1 – 12.
- ฐิติมา ญาณะวงษา สมเกียรติ อินทสิงห์ สุนีย์ เงินยวง และน้ำผึ้ง อินทะเนตร (2564). หลักสูตรที่เน้นผลลัพธ์: แนวทางใหม่สำหรับหลักสูตรอุดมศึกษา. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 15(2), 279 – 290.
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13. (2565). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสาม* (พ.ศ. 2566 – 2570). สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. สำนักงานกฤษฎีกา. 143 หน้า.
- แผนการศึกษาแห่งชาติ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

พัชรภา ตันติชูเวช สุมิตร สุวรรณ วินัย พูลศรี กุลธิดา นกุลธรรม ทศธริน วรณเกตติริ วรณิ เนียมหอม สุคนธ์ มณีรัตน์ และฐิติกมลสิริ ลาโพธิ์. (2564). ความต้องการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.

วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 9(36), 39 – 49.

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ* (พ.ศ. 2561 – 2580). สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการ ยุทธศาสตร์ชาติ. สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาศรัทธกิจและสังคมแห่งชาติ. 61 หน้า.

ราชกิจจานุเบกษา. (2565). *กฎกระทรวง มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา 2565*. ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 139 ตอนที่ 20 ก.

_____. (2565). *ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตาม มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565*. ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 139 ตอน พิเศษ 212 ง.

_____. (2565). *ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับ บัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565*. ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 139 ตอนพิเศษ 212 ง

ศรดา ชัยสุวรรณ กฤษฎา วัฒนศักดิ์ ทินกฤติ ชัยสุวรรณ นัยนา ชำชอง และนิพนธ์ แสงเนตร. (2561). ความต้องการ ศึกษาต่อระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัย นครราชสีมา. *JOURNAL OF NAKHONRATCHASIMA COLLEGE*, 12(2), 11 – 25.

สุรีย์ จินเรือง วิภาศิริ นราพงษ์ และปวิณภัทร นิธิตันติวัฒน์. (2561). การศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์สาขาพยาบาลศาสตร์. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้าจันทบุรี*, 29(2), 207 – 216.

Khadim, M., Jamil, S. & Rafiq S. (2022). Emerging Trends in Curriculum Development and Evaluation in

Krejcie, R.V. & Morgan D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Psychological measurement*. 30, 607 – 610.

Latipah E., Hasan N., & Rokhimawan M. A. (2023). Curriculum Reconstruction: Alignment of Profile, Body of Knowledge, and Learning Outcomes of the Indonesian Islamic Education Study Program. *Journal Pendidikan Agama Islam*, 20(1), 1 – 19.

Pakistan at Higher Education Level: A Current Perspective of 21st Century. *Journal of Social & Organizational Matters*. 2(1), 1 – 10.